

Gospodarji, čuvajte prepelice!

Prepelica je — tako piše „Gosp. List“ — kakor nam Amerikanci poročajo, ena najboljih kmetovih prijateljic, ker iz zemlje trebi gosenice, kukce in vsak drug mrčes ter ga pozoblje.

Gozdno postavo,

kako jo natanko spolnovati, gozdne preiskave izpeljavati in napraviti gozdni kataster.

Ukaz ministerstva za poljedelstvo dogovorno z ministerstvom notranjih zadev od 3. julija 1873,

veljaven za vse kraljevine in dežele, zastopane v drž. zboru.

V. Gozdni kataster.

(Dalje.)

§. 20. Politična deželna gosposka ima pregledne posameznih krajnih občin, katere jej dá gozdni tehnik, sestavljene po predpisu §. 19. poslati zadevajoči politični gosposki posebe, da jih ima v daljnem razvidu in jih sicer primerno rabi.

Politična okrajna gosposka ima te pregledne po krajnih občinah svojega okraja v abecednem redu v primernem zavitku, z znamkom „gozdni kataster“, hraniti, kateri poslednji se za zadevajoči okraj takrat popolnoma napravi, kedar se za vse krajne občine imenovani pregledi dovrše.

Dodatki k gozdnemu katastru so v §§. 3, 4, 6, 7, 11 omenjeni zaznamki po okrajih A, B, C, D, E, katere je priložiti gozdnemu katastru v posebnem zavitku.

Vsacemu je dovoljeno pregledati gozdni kataster v navadnih uredskih urah.

Uredski izpisi in prepisi se smejo izdajati proti temu, da se plača kolek in povrnejo troški za pisanje.

Če je bil na zgornjem Avstrijskem gozdni kataster za posamesne občine ali okraje vsled ukaza deželnega namestništva od 1. januarija 1853. (dež. zak. IV. del, št. 25) in po obrazcu, v tem ukazu predpisanem, že izvršen, ne dotika se njegove naprave pričujoči ukaz.

Za tiste občine, oziroma okraje, kjer bi se ne bil izvršil, ima se gozdni kataster po predpisu tega ukaza, tedaj s porabo priloženega obrazca napraviti.

VI. Gozdovidi.

§. 21. Gozdni tehnik ima tudi dolžnost po moči napravljati gozdovide (forstliche Uebersichtskarten) za preiskane politične okraje.

Zato se imajo od politične deželne oblasti določiti še imajoče, morebiti že napravljene natančne karte posamesnih okrajev, kakor fotografični vtiski od vojaško-geografičnega zavoda izdanih preglednih kart zemeljnega površja, pregledne karte katastra, karte generalnega štaba tako rabiti, da se posamesne gozdne grupe zaznamovajo kolikor mogoče po razločkih, v pregledu F omenjenih gledé kulture in vrste lesa, v zlasti pa bravnin in v prepoved deti gozdi primerno narisajo, ali vsaj dobro zaznamovajo.

Gozdovidi so del katastra in se imajo temu priložiti.

VII. Izkaz in razglasitev uspeha gozdnih preiskav.

Konec vsacega leta ima politična deželna gosposka o vspehu gozdnih preiskav in napravljanju gozdnega katastra ministerstvu za poljedelstvo natančen izkaz podati in ga h krati po deželnem časniku razglasiti.

(Konec prihodnjič.)

Šolske stvari.

O ljudskih šolah na Štajarskem.

Deželni odbor Štajarski v poročilu delovanja svojega poroča deželnemu zboru po „Slov. Gosp.“ o ljudskih Štajarskih šolah sledeče, kar se nekako tika tudi šolstva na Kranjskem:

„Učiteljem — tako piše deželni odbor Štajarski — se je po sklepu deželnega zbora plača za 60 gold. povišala, tako, da imajo po 660, 560 in 460 gld. Kljub temu še pa vendar manjka 140 učiteljev, 63 šol pa praznuje zavolj tega, ker ni primernih šolskih prostorij ali pa manjka učiteljev.“ — Deželni odbor hoče pomanjkanju učiteljev v okom priti še z večjo plačo, ter je v ta namen deželnemu zboru predložil postavo zastran vravnjanja učiteljskih plač. Morebiti da gospodje dosežejo svoj namen; velika škoda je pa to — pravi „Gospodar“ — za Kranjsko, od kodar je po sporočilu deželnega odbora že zdaj zarad večje plače mnogo učiteljev prišlo. Če Kranjski deželni zbor ne more vsako leto povišati plače učiteljem, Štajarski jih pa povišuje, utegne nastopiti pravo preseljevanje učiteljev iz Kranjskega na Štajersko. Število šol je v tem letu poskočilo za 78, vseh je zdaj 723, za katere je treba 1272 učiteljev, plače pa najmanj 571.924 gold., vrh tega pa 19.560 gold. opraviških priklad, 12.000 gold. starostnih priklad in za 833 učiteljev in učiteljic po 60 gold. draginjske priklade, kar znaša 49.980 gold. Z vsem je toraj za 1272 učiteljev treba 653.464 gold. Odbor se hvali, da so šole dobro bile obiskovane, in razveseljuje s poročilom, da se bodo bremena ljudem, ki davke plačujejo, precej pomnožila, le da se šolske postavbe brž in v duhu državnih postav izvršijo! „Slov. Gosp.“ dostavlja temu, kar piše „Allgem. österr. Schulzeitung“ (št. 31) med drugim tako le: „Avstrija je sprejela modêrno narodno šolo in jo po želji demokratov takraj in onkraj Litave za brezversko proglasila, ne brigaje se za nasledke, ki morajo iz tega priti. Stariši, učitelji in odgojitelji se pritožujejo, da se pri mladeži kaže razbrzdanost in popačenost, kakoršna se poprej ni poznala in ne trpela, kajti domá in v šoli bil je pravičen strah, ki je edini in dobro skušeni pomoček, med družino in delalci neobhodno potrebni red ohraniti. — Ko se je konec šolskega leta v neki Dunajski šoli šolski sklep obhajal, je rekel neki mladi, novošegni pedagog svojim učencem: „No, zdaj pa idite! Svojim starišem pa povejte, da so hujši od psov, ker se ti vsaj brigajo za svoje mlade, vaši stariši pa ne!“ — Ta mladi izobraževalec mladine je svoje otroke pač kaj dobro podučil o četrti božji zapovedi.“ *)

Národne stvari.

Slovenci.

Po potnih spominkih spisal prof. Makušev.

(Dalje.)

Vpeljanje narodnega jezika v šole bilo je za Slovence najbolj važno vprašanje. Njih šole bile so nemške „Pflanzanstalten“; v njih so se slovenski „halbwilde Barbaren“ predelovali v nemškutarje, ali, kakor se sami sebe hvalijo, v „Deutschslovenen“. Slovenski jezik se ni le skor nič učil v šolah, ampak še celó zatiral;

*) Po našem mnenju je nastopila velika kriza za ljudske šole, katere ne odvrne povikšana učiteljska plača.

Vred.